

การสำรวจปัญหาการสัญจรและขนส่งบนทางหลวงในพื้นที่รับผิดชอบ
ของ กองกำกับการ ๗ กองบังคับการตำรวจทางหลวง

**Survey of Traffic and Transportation on Highways in Areas
of Highway Police Division 7**

จิรสุดา ปลายยอด*

Pol. Capt. Dr. Jirasuda Playyod

ร้อยตำรวจเอกหญิง, ดร., กองกำกับการ 7 กองบังคับการตำรวจทางหลวง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

Highway Police Division 7 Amphoe Hatyai Songkhla Province

Abstract

The purposes of this survey were as follows: (1) to study the current problems on traffic and transportation of the highway routes; (2) to study the current problems on traffic and transportation on the highway routes; and (3) to suggest the means of traffics and transportation which was divided into 2 stages of the survey as follows: Stage 1 was the stage of collecting the current data on the traffic and transportation of the highway routes, which were collected from 2 sources; that is, from related literatures and field survey on 2 aspects: highway network by photograph taking. From this, it was found that traffic and transportation highway were the main means of the people in community, provinces and the connecting to Malaysia through the border. The features of the 19 roads were phase cracks, checked cracks, alligator cracks, slippage cracks, depression, shoving, swell or upheaval, raveling, pot hole, patching, corrugation and rutting. Stage 2 was the stage of surveying the current problems on traffic and transportation of the highway routes which was conducted in 2 ways; that is, the first way was the group discussion of the 155 police officers by using opened questions on 4 aspects. It was founded that the car users lacked the knowledge on traffic law, the uneven and crack traffic surface causes the accident that affects the safety of the commuter and transportation. The police officers lack the knowledge and skill in confirming the knowledge, especially in the native or local dialects and English as well as the knowledge on Asian Community. The second way was the survey with 3 section questionnaire on 1) general data; 2) 5-aspects opinion; and 3) other problems. The sample population consists of 1200 covering 19 routes. It was founded that the ages of the data providers range from 31 to 40, held bachelors' degree; and their occupations were general people and tourists.

The routes they travelled covered route 4,41, 42,43, 401,408,403,402,407,44,415,414,404,418,406,419, and 416.

The reasons to choose these routes were that they always use and spent less time to reach the destination. Most of them used the services provided by the highway. The following were the results on the opinions on 5 aspects indicated that the road conditions was found to be in the middle level; if talk about the convenience and quickness, the lanes seem to be the problem. The safety was found to be in the middle level. Because of the driving behavior and lacking of following traffic rules: this made the public transportation safety in the middle level. From this cause the quality in using the public transportation service affect the convenience with the middle level of suitability. The opinion on the network or transportation routes and the modified cars to load more cargoes as well as tourist activities connected to the inconvenience to travel to the tourist spots, the safety of the road surfaces, the road signs to the tourist spots were found to be in the middle level. The suggestions to put into actual practice were on safety, the accident protection from the road surface conditions.

Keywords: *Traffic, transportation, highway.*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของเส้นทางหลวงในการสัญจรและขนส่ง ๒) เพื่อศึกษาปัญหาการสัญจรและขนส่งบนทางหลวง ๓) เพื่อเสนอแนะแนวทางการสัญจรและขนส่งบนทางหลวงไปสู่การปฏิบัติ มีขั้นตอนในการวิจัย ๒ ขั้นตอน

ขั้นที่ ๑ การศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบันของเส้นทางหลวง แบ่งการศึกษาจาก ๒ แหล่งคือ จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และจากเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสำรวจทางหลวงด้านกายภาพ ๒ ด้าน คือด้านโครงข่ายทางหลวง และด้านสภาพปัจจุบันของเส้นทางหลวง ด้วยการซักคั้งบันทึกภาพ พบว่า ด้านโครงข่ายถนน มีการสัญจรและขนส่งทางถนน เป็นระบบหลักในการเดินทางของคนและการขนส่งสินค้า ทั้งในระดับชุมชน จังหวัด และประเทศ โดยมีทางหลวงแผ่นดินสายสำคัญที่ผ่านจำนวน ๑๕ เส้นทาง และยังเชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซีย โดยผ่านด่านชายแดนต่างๆ ในส่วนด้านสภาพปัจจุบันของเส้นทางหลวง พบว่า ลักษณะสภาพผิวทางมีสภาพเป็นรอยแตกแบบไม่ต่อเนื่อง รอยแตกเป็นตาราง รอยแตกหนังจระเข้ รอยแตกเลื่อนไถล การยุบตัวเป็นแอ่ง สภาพปูถนน การบวมตัวของผิวทาง หลุดร่อน เป็นหลุมเป็นบ่อ รอยปะซ่อม พื้นผิวขรุขระ และมีสภาพเป็นร่องล้อ ในบางช่วงบางตอน ทั้ง ๑๕ เส้นทาง

ขั้นที่ ๒ คือ การสำรวจปัญหาในการสัญจรและขนส่งบนทางหลวง แบ่งวิธีศึกษา ๒ วิธี ๑) โดยการสนทนากลุ่มเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน ๑๕๕ นาย โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ประเด็นการสนทนา ๔ ประเด็น พบว่า ผู้ใช้รถใช้ถนนขาดความรู้กฎหมายเกี่ยวกับการจราจร ผิวจราจรชำรุดเป็นจุดอันตรายที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ ส่งผลต่อความปลอดภัยของผู้สัญจรและขนส่ง เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ถ่ายทอดความรู้ขาดทักษะในการถ่ายทอด โดยเฉพาะภาษาถิ่นหรือภาษาอังกฤษ และเจ้าหน้าที่ตำรวจยังขาดความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ๒) โดยการสำรวจ เครื่องมือใช้แบบสอบถาม แบ่งเป็น ๓ ตอน ๑. ข้อมูลทั่วไป ๒. ความคิดเห็น ๕ ด้าน ๓. ปัญหาอื่นๆ กลุ่มตัวอย่าง ๑,๒๐๐ คน ครอบคลุมเส้นทางหลวง ๑๕ เส้นทาง พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ ๓๑ - ๔๐ ปี ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพเป็นประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยว เส้นทางที่สัญจรหมายเลข ๔, ๔๑, ๔๓, ๔๒, ๔๐๑, ๔๐๘, ๔๐๓, ๔๐๒, ๔๐๗, ๔๔, ๔๑๕, ๔๑๔, ๔๐๔, ๔๑๘, ๔๐๖, ๔๑๕ และ ๔๑๖ และสาเหตุที่เลือกใช้เส้นทางเนื่องจากเป็นเส้นทางที่ใช้เป็นประจำ ใช้เวลาน้อยที่สุดที่จะไปถึงจุดหมาย และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เคยใช้บริการกับหน่วยบริการตำรวจทางหลวง สำหรับข้อมูลความคิดเห็น ๕ ด้าน พบว่า ลักษณะทางกายภาพของถนนมีความเหมาะสมระดับ

ปานกลาง ถ้ามองในแง่ของความสะดวกรวดเร็วแล้วถือว่ายังมีปัญหาในประเด็นช่องทาง ความปลอดภัยมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง อันเนื่องมาจากพฤติกรรมจราจรคับคั่งและไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร รถโดยสารสาธารณะ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง จากคุณภาพการให้บริการของรถสาธารณะ ที่ทำให้ผู้รับบริการไม่ได้รับความสะดวกสบายในการใช้ การขนส่งสินค้า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางหรือโครงข่ายการขนส่งสินค้า การตัดแปลงรถบรรทุกสินค้าให้สามารถบรรทุกได้มากขึ้น และการท่องเที่ยวที่ยังเกี่ยวข้องกับความสะดวกสบาย ในการเดินทางที่จะสู่แหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยของเส้นทาง ผิวทางของถนน ป้ายเตือน ป้ายประชาสัมพันธ์ที่ไปสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง การเสนอแนะแนวทางไปสู่การปฏิบัติ พบว่า ด้านความปลอดภัย ต้องป้องกันหรือลดโอกาสการเกิดอุบัติเหตุ จากความบกพร่องของถนน ให้เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

คำสำคัญ : การสัญจร, ขนส่ง, ทางหลวง

บทนำ

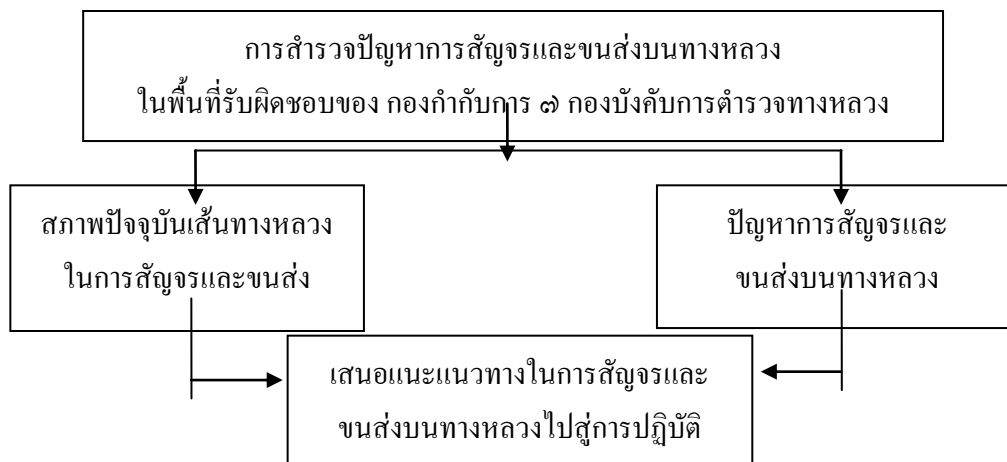
ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (Asean Economics Community) จะเกิดขึ้นอย่างเป็นทางการ ซึ่งหมายความว่า นับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ.๒๕๕๘ เป็นต้นไป ๑๐ ประเทศในภูมิภาคอาเซียน ได้แก่ บรูไน กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม และไทย จะมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกัน ประชาชนในภูมิภาคนี้จะเดินทางไปมาหาสู่กันได้อย่างสะดวก รวมถึงแรงงานที่สามารถโยกย้ายไปมาอย่างอิสระ (กลุ่มงานนโยบายกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, ๒๕๕๕) ซึ่งคาดว่าความเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้น จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในทุกๆ ด้าน ทั้งเรื่องเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และความมั่นคงของประเทศ ความเปลี่ยนแปลงที่กำลังจะเกิดขึ้นอีก ๓ ปีข้างหน้า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงคนไทยทั้งประเทศต้องเตรียมความพร้อม กองบังคับการตำรวจทางหลวง เป็นหน่วยงานสำคัญระดับต้นๆ ของประเทศที่ต้องเตรียมพร้อมในการเปิดประตูสู่ประชาคมอาเซียน โดยต้องปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ คือ ยกระดับขีดความสามารถในการปฏิบัติการหลักเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาล เป้าประสงค์ ข้อ ๑.๑ การกิจที่ได้รับมอบหมายเกิดผลสัมฤทธิ์ กลยุทธ์ที่ ๑.๑.๑ เพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการตอบสนองต่อภารกิจตามนโยบายรัฐบาล โดยมุ่งเน้นภารกิจสำคัญ ในข้อที่ ๘ เตรียมความพร้อมขององค์กรเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (แผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ๒๕๕๕)

ดังนั้น เมื่อมีการรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน ทางหลวงแผ่นดินที่อยู่ในความรับผิดชอบจะมีความสำคัญทั้งในมิติทางการสัญจรและการขนส่งตลอดจนการดูแลด้านความมั่นคง กองกำกับการ ๘ กองบังคับการตำรวจทางหลวง เป็นหน่วยงานหนึ่ง ที่ต้องรับผิดชอบบนทางหลวงแผ่นดินมาอย่างต่อเนื่องในด้านการจราจรบนทางหลวง โดยมีอำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ, ๒๕๔๗) จึงมีส่วนสำคัญในการดำเนินการตามภารกิจที่เกี่ยวกับการควบคุมกำกับดูแลจัดการจราจรให้เป็นไปตามกฎหมายบริการประชาชน ผู้ใช้ทางให้เกิดความสะดวก รวดเร็วและปลอดภัยในเขตทางหลวงที่อยู่ในอำนาจรับผิดชอบ ๑๑ จังหวัด ซึ่งรวม ๓ จังหวัดชายแดนใต้ และเพื่อการเตรียมความพร้อมในครั้ง นี้ จึงต้องการศึกษาปัญหาการสัญจรและขนส่ง ที่ผ่านไปตามบนทางหลวงในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการปฏิบัติงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของเส้นทางหลวงในการสัญจรและขนส่ง ในพื้นที่รับผิดชอบของ กองกำกับการ ๗ กองบังคับการตำรวจทางหลวง
๒. เพื่อศึกษาปัญหาการสัญจรและขนส่งบนทางหลวง ในพื้นที่รับผิดชอบของ กองกำกับการ ๗ กองบังคับการตำรวจทางหลวง
๓. เพื่อเสนอแนะแนวทางการสัญจรและขนส่งบนทางหลวงไปสู่การปฏิบัติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการ วิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เพื่อทราบข้อมูลสภาพปัจจุบันของเส้นทางหลวง ทราบปัญหาในการสัญจรและขนส่งบนทางหลวง เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนหรือปฏิบัติในพื้นที่รับผิดชอบของ กองกำกับการ ๗ กองบังคับการตำรวจทางหลวงต่อไป จึงได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยไว้ ๒ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ศึกษาข้อมูลสภาพปัจจุบันของเส้นทางหลวง

การศึกษาขั้นนี้เป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อที่ ๑ ที่กำหนดไว้ว่า “เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของเส้นทางหลวงในการสัญจรและขนส่ง ในพื้นที่รับผิดชอบของ กองกำกับการ ๗ กองบังคับการตำรวจทางหลวง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ได้แบ่งวิธีการศึกษา ๒ วิธี ดังนี้

๑. โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมของพื้นที่ที่ศึกษา และการสัญจรและขนส่ง
๒. โดยการสำรวจข้อมูลภาคสนาม เป็นข้อมูลทางกายภาพของเส้นทางหลวง ที่เก็บข้อมูลจากกล้องบันทึกภาพเส้นทางหลวง เพื่อให้ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบันของเส้นทางหลวงในการสัญจรและขนส่งที่แท้จริง ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลในพื้นที่จริง ในเส้นทางหลวง หมายเลข ๑ หลัก หมายเลข ๒ หลัก และหมายเลข ๓ หลัก ใน ๑๑ จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ประกอบด้วย จังหวัด นครศรีธรรมราช พัทลุง ตรัง กระบี่ พังงา ภูเก็ต สตูล สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เป็นแหล่งเก็บข้อมูล

ขั้นตอนที่ ๒ ดำรงปัญหาในการสำรวจและขนส่งบนทางหลวง

การศึกษาขั้นนี้เป็นการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในข้อที่ ๒ ที่กำหนดไว้ว่า “เพื่อศึกษาปัญหาการสำรวจและขนส่งบนทางหลวง ในพื้นที่รับผิดชอบของ กองกำกับการ ๗ กองบังคับการตำรวจทางหลวง เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ได้แบ่งวิธีการศึกษาเป็น ๒ วิธี คือ การเก็บข้อมูลภาคสนามจากเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติหน้าที่ด่านป้องกันปราบปรามในสังกัดทุกนาย ตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ และจากประชาชนผู้สำรวจและขนส่งที่ผ่านไปมาบนทางหลวง ดังนี้

๑. วิธีที่ ๑ การเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติหน้าที่ด่านป้องกันปราบปราม ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติหน้าที่ด่านป้องกันปราบปรามในสังกัด กองกำกับการ ๗ กองบังคับการตำรวจทางหลวง ทุกนาย จำนวน ๑๕๕ นาย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบปลายเปิด (depth interview) ใช้ในการสนทนากลุ่ม (focus groups) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยยึดวัตถุประสงค์ในการวิจัย และคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เป็นข้อมูลเฉพาะ ซึ่งแบ่งเป็น ๔ ประเด็นเพื่อให้ผู้สนทนากลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงภารกิจหน้าที่ที่จะรองรับและเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจทางหลวง ควรจะเตรียมพร้อมรับมืออย่างไรให้สอดคล้องกับพันธกิจหน้าที่ของหน่วยและบุคลากรของหน่วยงานในการที่จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.๒๕๕๕ ใน ๔ ประเด็น คือ ๑) การควบคุมกำกับดูแลจัดการจราจรและควบคุมมลภาวะให้เป็นไปตามกฎหมายในหน้าที่ตำรวจทางหลวง ๒) การบริการประชาชนผู้ใช้ทางให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยในเขตทางหลวงที่อยู่ในอำนาจรับผิดชอบ ๓) การให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายจราจรแก่ประชาชนโดยทั่วไปในหน้าที่ตำรวจทางหลวง และ ๔) การเตรียมความพร้อมที่จะเข้าสู่ประชาประชาคมอาเซียนใน พ.ศ. ๒๕๕๘ ของเจ้าหน้าที่ตำรวจทางหลวง

๒. วิธีที่ ๒ จากประชาชนผู้สำรวจและขนส่งที่ผ่านไปมา บนทางหลวง ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้สำรวจและขนส่งที่ผ่านไปมา บนทางหลวง มีจำนวนปริมาณจราจรบนทางหลวง ๑,๓๓๒,๓๕๑ คน (ข้อมูลรายงานปริมาณการจราจรบนทางหลวง พ.ศ.๒๕๕๓., กรมทางหลวง) และกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาผู้วิจัย ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) โดยใช้เลือกสุ่มแบบบังเอิญหรือตามความสะดวก (Convenience Sampling) จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เกณฑ์หรือความต้องการของผู้วิจัย ที่ประชากรจำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ขึ้นไปใช้กลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ ๑-๕ ของประชากร ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๑,๒๐๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็น แบบสอบถาม (Questionnaire Method) กับประชาชนผู้สำรวจและขนส่งที่ผ่านไปมา บนทางหลวง แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป เป็นข้อมูลส่วนบุคคลผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ที่อยู่ปัจจุบัน เส้นทางที่ท่านสำรวจและขนส่ง สาเหตุที่เลือกใช้เส้นทาง และการใช้บริการหน่วยบริการตำรวจทางหลวง ตอนที่ ๒ ข้อมูลแสดงความคิดเห็นในประเด็นการสอบถาม แบ่งออกเป็น ๕ ด้าน คือ ๑) ด้านความสะดวกรวดเร็วในการสำรวจและการขนส่ง ๒) ด้านความปลอดภัยในการสำรวจและขนส่ง ๓) ด้านรถโดยสารสาธารณะในการสำรวจและขนส่ง ๔) ด้านการขนส่งสินค้า และ ๕) ด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจและขนส่ง ตอนที่ ๓ ข้อมูลปัญหาอื่นๆ และข้อเสนอแนะการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อให้แบบสอบถามมีคุณภาพเหมาะสมที่จะใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยทำการทดสอบความเที่ยงตรง (validity) และความน่าเชื่อถือ (reliability) ของเครื่องมือ โดย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่จัดทำ

ขึ้นขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเนื้อหาความเหมาะสมของคำถามรวมทั้งภาษาที่ใช้ และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Try out) กับประชาชนที่สัญจรผ่านไปมาบนทางหลวง ที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ คน นำมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความน่าเชื่อถือเท่ากับ ๐.๘๐ การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามจำนวน ๑,๒๐๐ ฉบับ เก็บข้อมูล ณ หน่วยบริการตำรวจทางหลวงในสังกัด กองกำกับการ ๗ กองบังคับการตำรวจทางหลวง จำนวน ๑๕ หน่วยบริการ หน่วยบริการละ ๖๓ ฉบับ ระหว่างวันที่ ๒๕ มิถุนายน – ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ให้ผู้สัญจรผ่านไปมาแต่ละหน่วยบริการตำรวจทางหลวงตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยรวบรวมด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะนำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ทุกฉบับ และนำมาลงรหัสประมวลผลข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS/PC⁺ หาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และบรรยายเป็นความเรียง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าร้อยละ

ผลการศึกษา

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๑ พบว่า ระบบโครงข่ายทางหลวง มี ๑๕ เส้นทาง ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข ๔, ๔๑, ๔๒, ๔๓, ๔๔, ๔๐๑, ๔๐๒, ๔๐๓, ๔๐๔, ๔๐๖, ๔๐๗, ๔๐๘, ๔๐๙, ๔๑๐, ๔๑๔, ๔๑๕, ๔๑๖, ๔๑๘ และ ๔๑๙ และเชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซีย มีลักษณะเป็นการเชื่อมต่อกันและตัดกันในรูปแบบลักษณะตาราง จากทางหลวงสายหลัก และสายรอง

ทางหลวงหมายเลข ๑ หลัก เป็นทางหลวงแผ่นดินสายประธาน เชื่อมการจราจรระหว่างภาคต่อภาค คือทางหลวงหมายเลข ๔ หรือถนนสายเอเชีย AH-๒ (Asian Highway) เริ่มตั้งแต่จังหวัดพังงา กระบี่ ตรัง พัทลุงเข้าสู่สี่แยกเอเชีย สิ้นสุดที่อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา

ทางหลวงหมายเลข ๒ หลัก เป็นทางหลวงแผ่นดินที่เชื่อมการจราจรระหว่างจังหวัดในภาค มีอยู่จำนวน ๔ เส้นทางหลวง ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข ๔๑ ถนนสายเอเชีย จากแยกปฐมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ถึงแยกเอเชีย อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง ทางหลวงหมายเลข ๔๒ จากแยกคลองแงะ อำเภอสะเตาะ จังหวัดสงขลา ถึงอำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทางหลวงหมายเลข ๔๓ จากแยกคลองหะ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ถึงอำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี และ ทางหลวงหมายเลข ๔๔ จากอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ถึงอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทางหลวงหมายเลข ๓ หลัก เป็นทางหลวงทางสายรอง เชื่อมการจราจรระหว่างจังหวัดต่อจังหวัด เส้นทางที่รวมและกระจายการสัญจรและขนส่งจากเส้นทางสายหลัก ซึ่งในพื้นที่ศึกษามีจำนวน ๑๔ เส้นทางหลวง คือ ทางหลวงหมายเลข ๔๐๑ จากอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ถึงอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ทางหลวงหมายเลข ๔๐๒ ถนนเทพกระษัตรี จากแยกโคกกลอย อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา ถึงอำเภอเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต ทางหลวงหมายเลข ๔๐๓ จาก อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ถึงอำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ทางหลวงหมายเลข ๔๐๔ จาก อำเภอเมืองตรัง ถึงด่านศุลกากร หงษ์สตาร์ อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ทางหลวงหมายเลข ๔๐๖ ถนนยนตรการกำธร, ถนนสตูลธานี และถนนศุลกากร จากอำเภอควนเนียง จังหวัดสงขลา ถึงท่าเรือเกาะนก อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ทางหลวงหมายเลข ๔๐๗ ถนน

กาญจนวณิชย์ จาก แยกคลองหวระ อำเภอหาดใหญ่ ถึงอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ทางหลวงหมายเลข ๔๐๘ จาก อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช ถึงอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ทางหลวงหมายเลข ๔๐๕ จากแยก นาเกตุ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ถึงอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ทางหลวงหมายเลข ๔๑๐ จากอำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ถึงชายแดนประเทศมาเลเซีย (ด่านพรมแดนเบตง) อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ทางหลวงหมายเลข ๔๑๔ ถนนลพบุรีราเมศวร์ จากห้าแยกน้ำกระจาย อำเภอเมืองสงขลา ถึงอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ทางหลวงหมายเลข ๔๑๕ จาก อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ถึงอำเภอเมืองพังงา จังหวัดพังงา ทางหลวงหมายเลข ๔๑๖ จาก แยกปะเหลียน อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง ถึงแยกฉลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ทางหลวงหมายเลข ๔๑๗ จาก อำเภอเมืองปัตตานี จังหวัดปัตตานี ถึงอำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา และทางหลวงหมายเลข ๔๑๘ ถนนวงแหวนรอบเมืองตรัง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

ด้านสภาพปัจจุบันของเส้นทางหลวง พบว่า ลักษณะทางกายภาพของถนนมีลักษณะสภาพผิวจราจรเป็นถนนลาดยางผิวทางแอสฟัลต์ ซึ่งมีความกว้างของถนนที่สม่ำเสมอ เมื่อเข้าถนนในเขตเมืองบางช่วงไม่มีเกาะกลาง จะมีเกาะกลางก็เพียงบางสาย และพบความเสียหายของผิวทางที่แยกออกเป็นกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีสภาพรอยแตกแบบไม่ต่อเนื่องบนเส้นทางหลวงหมายเลข ๔, ๔๑, ๔๒, และ ๔๓ กลุ่มเส้นทางหลวงที่มีสภาพรอยแตกเป็นตาราง พบบนเส้นทางหลวงหมายเลข ๔, ๔๑, และ ๔๐๘ กลุ่มเส้นทางหลวงที่มีสภาพรอยแตกแบบหนังจระเข้ ส่วนใหญ่พบรอยแตกบนทางหลวงหมายเลข ๔๑ กลุ่มเส้นทางหลวงที่มีสภาพรอยแตกเดือนไถลแตกโค้งส่วนใหญ่พบมากบนเส้นทางหลวงหมายเลข ๔๑ กลุ่มเส้นทางหลวงที่มีสภาพการยุบตัวเป็นแอ่ง ส่วนใหญ่พบบนเส้นทางหลวงหมายเลข ๔๑ ช่วงตั้งแต่อำเภอถ้ำพรรณรา อำเภอทุ่งใหญ่ จนถึงอำเภอเวียงสระ เป็นระยะทางที่ยาว เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง กลุ่มเส้นทางหลวงที่มีสภาพปูนถนนพบทุกเส้นทาง โดยเฉพาะบริเวณทางแยกใหญ่ๆ กลุ่มเส้นทางหลวงที่มีสภาพหลุมร่อน พบมากบนทางหลวงหมายเลข ๔, ๔๑, ๔๒, ๔๐๖, และ ๔๐๘ กลุ่มเส้นทางหลวงที่มีสภาพรอยปะซ่อม พบมากบนทางหลวงหมายเลข ๔ และ ๔๑ กลุ่มเส้นทางหลวงที่มีสภาพพื้นผิวเป็นร่องล้อ พบบนทางหลวงหมายเลข ๔๐๘

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๒ พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่สัญจรและขนส่ง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุอยู่ระหว่าง ๓๑ - ๔๐ ปี ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพเป็นประชาชนทั่วไปและนักท่องเที่ยว ที่อยู่ปัจจุบันจังหวัดสงขลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง ภูเก็ต พังงา นราธิวาส ยะลา ปัตตานี กระบี่ สตูล สุราษฎร์ธานี ชลบุรี ชุมพร ประจวบคีรีขันธ์ นนทบุรี กรุงเทพมหานคร ราชบุรี สมุทรปราการ นครสวรรค์ ระนอง และเพชรบุรี เส้นทางที่สัญจรและขนส่งเป็นทางหลวงหมายเลข ๔, ๔๑, ๔๓, ๔๒, ๔๐๑, ๔๐๘, ๔๐๓, ๔๐๒, ๔๐๓, ๔๔, ๔๑๕, ๔๑๔, ๔๐๔, ๔๑๗, ๔๐๖, ๔๑๘ และ ๔๑๖ และสาเหตุที่เลือกใช้เส้นทางเนื่องจากเป็นเส้นทางที่คุ้นเคยหรือใช้เป็นประจำ ใช้เวลาน้อยที่สุดที่จะไปถึงจุดหมาย มีระยะทางสั้นที่สุด การจราจรไม่หนาแน่น เส้นทางที่ดีไม่ขรุขระและมีค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด และส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เคยใช้บริการกับหน่วยบริการตำรวจทางหลวง

สำหรับข้อมูลผู้ที่สัญจรและขนส่งบนทางหลวงได้แสดงความคิดเห็น ๕ ด้าน พบว่า

ด้านความสะดวกรวดเร็วในการสัญจรและขนส่ง พบว่าลักษณะทางกายภาพของถนนมีความเหมาะสมระดับปานกลาง ถ้ามองในแง่ของความสะดวกรวดเร็วแล้วถือว่ายังมีปัญหาในประเด็นช่องทางการจราจร แนวการ

แบ่งช่องทางเดินรถ เส้นขอบทาง สภาพผิวทาง การติดตั้งป้ายบังคับ ป้ายเตือน ป้ายแนะนำ ป้ายประชาสัมพันธ์ ป้ายสถานที่สำคัญ ป้ายแหล่งท่องเที่ยว จำนวนไฟสัญญาณจราจรควบคุม สิ่งบดบัง และการติดตั้งป้ายข้อมูล ข่าวสาร การสื่อความหมาย ยังต้องมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ให้เกิดความสะดวกรวดเร็วต่อผู้สัญจรและขนส่ง

ด้านความปลอดภัยในการสัญจรและการขนส่ง พบว่า ความปลอดภัยมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง อันเนื่องมาจากพฤติกรรมการขับขี่และไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร เกี่ยวกับการฝ่าฝืนกฎจราจรและไม่ปฏิบัติตามเครื่องหมายจราจร การขับรถโดยประมาท ขับรถย้อนศร ขับเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด การคาดเข็มขัดนิรภัยของผู้ขับขี่ การบรรทุกเกินกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนด และการแซงบริเวณห้ามแซง การขับรถตัดหน้า กระชั้นชิดโดยเฉพาะบริเวณทางแยก และขับในช่องทางด้านขวาตลอด สิ่งต่างๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดอันตรายในการเดินทาง ดังนั้น แปลว่าผลได้สะท้อนถึงความเป็นจริงว่าความปลอดภัยยังอยู่ในระดับปานกลาง จึงต้องหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

ด้านรถโดยสารสาธารณะในการสัญจรและขนส่ง พบว่า รถโดยสารสาธารณะ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง จากคุณภาพการให้บริการของรถสาธารณะ ที่ทำให้ผู้รับบริการไม่ได้รับความสะดวกสบายในการใช้บริการ สาเหตุจากสภาพบริเวณและสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณจุดจอดรถ การประชาสัมพันธ์ข้อมูล ตารางการเดินรถหรือบริการให้ผู้รับบริการรับรู้และเข้าใจ ระเบียบวินัยในการขับขี่ของพนักงานขับรถ รถโดยสารสาธารณะถูกต้องตามกฎหมาย และการจัดการเดินรถและจำนวนรถที่ให้บริการ

ด้านการขนส่งสินค้า พบว่า การขนส่งสินค้า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางหรือโครงข่ายการขนส่งสินค้า การคัดเลือกรถบรรทุกสินค้าให้สามารถบรรทุกได้มากขึ้น ขนาดและสัดส่วนและเครื่องอุปกรณ์ส่วนควบหลักของรถบรรทุก การควบคุมความเร็วและควบคุมฝุ่นละอองเศษวัสดุตกหล่น และการกำหนดจุดพักรถระหว่างเส้นทางขนส่งตามระยะทางหรือระยะเวลา

ด้านการท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับการสัญจรและขนส่ง พบว่า เป็นความเกี่ยวข้องกับความไม่สะดวกสบายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยว ในประเด็นความสะดวกปลอดภัยของเส้นทางที่ไปสถานที่ท่องเที่ยว โครงสร้างพื้นฐานทางถนนช่วยลดเวลาในการสัญจรท่องเที่ยว ผิวทางของถนน ป้ายเตือนแนะนำ ป้ายประชาสัมพันธ์ช่วยให้การสัญจรท่องเที่ยวรวดเร็วและปลอดภัย การสัญจรท่องเที่ยวทางถนนสามารถเชื่อมต่อการสัญจรในรูปแบบอื่นๆ ได้หลากหลายรูปแบบ การสัญจรท่องเที่ยวทางถนนสามารถสัญจรเชื่อมต่อกับประเทศเพื่อนบ้านได้สะดวกรวดเร็ว ซึ่งมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ ๓ ข้อเสนอแนะและข้อเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติ

ด้านระบบโครงข่ายทางหลวง จัดเก็บข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุบนทางหลวงอย่างทันเหตุการณ์ เผยแพร่ข้อมูลและข่าวสารในการเดินทางแก่ผู้ใช้สัญจรและขนส่งอย่างทั่วถึง จัดตั้งและพัฒนาหน่วยบริการทางหลวง (Service Center) ให้เพียงพอและครอบคลุมพื้นที่ และตรวจสอบสิ่งอำนวยความสะดวกให้ครบถ้วนได้ตามมาตรฐาน บังคับการใช้กฎหมายให้เคร่งครัด ให้มีประสิทธิภาพและเท่าเทียม บริหารจัดการจราจรที่ปลอดภัยในระหว่างการก่อสร้างทางและบำรุงรักษาทาง แก้ไขจุดเสี่ยงและหาวิธีการป้องกันปรับปรุงแก้ไขจุดเสี่ยง

โครงข่ายทางหลวงระหว่างประเทศที่รองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนให้มีความคล่องตัวบริเวณด้านชายแดนต่างๆ พัฒนาและปรับปรุง ขยายช่องทางจราจรบริเวณด้านชายแดนต่างๆ บำรุงรักษาทางให้มีความเรียบอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน คิดตั้งเครื่องหมายควบคุมจราจร และป้ายบอกทางต่างๆ เพิ่มเติม และควรเป็นป้ายที่มี ๒ หรือ ๓ ภาษา ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และภาษาถิ่น

ด้านสภาพปัจจุบันของผิวทางหลวงและเครื่องหมายควบคุมจราจรในการสัญจรและขนส่ง คิดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอันตรายข้างทาง ให้ครอบคลุมจุดเสี่ยง เพิ่มความแข็งแรงเป็นพิเศษบริเวณปรับปรุงและบำรุงรักษาพื้นผิวทางหรือผิวจราจรให้มีความสมบูรณ์อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ผู้ขับขี่สามารถขับขี่ได้อย่างปลอดภัยภายใต้ความเร็วที่กำหนด ปรับปรุงไฟฟ้าส่องสว่างสำหรับป้ายจราจรแบบแขวนสูง ให้สามารถอ่านข้อความบนป้ายได้อย่างชัดเจนในเวลากลางคืน ซ่อมแซมไฟฟ้าส่องสว่างให้อยู่ในสภาพใช้งานได้และบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม ให้มีการปรับปรุงผิวทาง ช่องการจราจร แนวการแบ่งช่องทางเดินรถ เส้นขอบทาง คิดตั้งป้าย/เครื่องหมาย/สัญญาณไฟจราจรและไฟฟ้าส่องสว่างให้เพียงพอ และขจัดสิ่งกีดขวางที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุ เพิ่มความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมาย เพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสภาพรถ การเคารพกฎหมายของพนักงานขับรถ เพิ่มจำนวนรถให้เพียงพอ และจัดการเดินรถให้ถูกต้องตรงเวลา ปรับปรุงลักษณะทางกายภาพของถนนให้เพียงพอต่อความต้องการในการขนส่ง และเพิ่มความเข้มงวดในการตรวจสภาพรถบรรทุกอย่างสม่ำเสมอ ปรับปรุงเส้นทางให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน จัดรถบริการสาธารณะเพื่อเข้าออกแหล่งท่องเที่ยว คิดตั้งป้ายแนะนำเส้นทาง กวดขันจับกุมเรื่องความเร็วกับรถทุกประเภท การขยายขอบทางหรือทางเบี่ยงที่มีขนาดความกว้างพอที่รถบรรทุกขนาดใหญ่จอดได้ มีจำนวนเป็นระยะตลอดเส้นทาง จัดให้มีการปิดกั้นเส้นทางเพื่อไม่ให้มีการขับรถย้อนศรได้ ให้ตั้งจุดตรวจในเส้นทาง และให้เจ้าหน้าที่ตำรวจแสดงสีหน้าเป็นมิตร และมีรอยยิ้ม จัดการเรื่องระบบระบายน้ำ เพิ่มป้ายประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ ขยายเส้นทางจราจรและไหล่ทางเปิดเส้นทางรถประจำทางให้มากขึ้น จับกุมรถที่ให้บริการโดยผิดกฎหมาย จัดสภาพแวดล้อมริมถนน ข้างทางให้เหมาะสมเพื่อการขับขี่ที่ปลอดภัย ให้มีการปรับปรุงบรรยากาศข้างถนน เก็บขยะ ดูแลเรื่องไฟฟ้าความสว่างให้ตำรวจตรวจบนถนนบ้างจะได้ไม่มีซากสัตว์เน่าบนถนน มีการตรวจและตัดกิ่งไม้ที่กีดขวางทางถนน จัดให้มีการอบรมกับผู้ขับขี่บนถนน จัดระเบียบการสัญจรในเวลาฉุกเฉิน เช่นเวลานักเรียนกลับบ้าน หรือ ถนนบริเวณที่มีตลาด

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ได้ข้อเสนอแนะ แนวทางการสัญจรและขนส่งบนทางหลวงไปสู่การปฏิบัติ จำนวน ๒ เรื่องหลัก คือเรื่องสภาพปัจจุบันของเส้นทางหลวง และเรื่องปัญหาการสัญจรและขนส่งบนทางหลวง ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องนั้นๆ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับต่าง ๆ ควรได้นำข้อเสนอแนะแนวทางไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรมอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

กลุ่มงานนโยบายกรมอาเซียน, กระทรวงการต่างประเทศ. (๒๕๕๕). ไทยกับความคืบหน้าของการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘ (ค.ศ.๒๐๕๐). กรุงเทพฯ : กระทรวงการต่างประเทศ
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , สำนักงาน. (๒๕๕๔). ทิศทางการพัฒนาภาคใต้ ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๑ พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๕๘. สำนักนายกรัฐมนตรี

คณะกรรมการข้าราชการตำรวจ, สำนักงาน. (๒๕๔๗) พระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๗ พระราช
กฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการฯ พ.ศ.๒๕๔๘ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการฯ กฏระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ
ก.ตร. กรุงเทพฯ : บริษัทสามเจริญพาณิชย์
ตำรวจแห่งชาติ, สำนักงาน (๒๕๕๕) แผนปฏิบัติราชการสี่ปี (พ.ศ.2555-2558). กรุงเทพฯ : สำนักงานตำรวจ
แห่งชาติ
สำนักงานบำรุงทางที่ ๑๕, กรมทางหลวง. (๒๕๕๓). รายงานปริมาณการจราจรบนทางหลวง. กรุงเทพฯ : กรมทาง
หลวง